

Raadsmemo

Van : Wethouder H. Brinkman
Afdeling : SL - Beleid
Betreft : Project Inclusief Bewegen en Sporten
Datum : 22 april 2025
Registratie nr. : ADV200960071
Zaaknummer : Z/STH25/052442

Onderwerp

Voortgang project 'Inclusief Sporten en Bewegen'.

Doel

Informatie ter kennisneming.

Toelichting

De gemeente Staphorst wil bewegen en sporten toegankelijk maken voor alle doelgroepen. Denk aan inwoners met andere culturele achtergronden, mensen met een laag inkomen en mensen die door omstandigheden niet kunnen deelnemen aan regulier sporten en bewegen. Maar hetzelfde kan gelden voor inwoners die geen ervaringen hebben met bewegen en sporten. Voldoende bewegen draagt bij aan een beter, actiever en gezonder leven.

In 2023 heeft de werkgroep Inclusief Bewegen en Sporten, onderdeel van het Vitaliteitsakkoord, het initiatief genomen tot het ontwikkelen van een het project Inclusief Sporten en Bewegen.

Dit initiatief is ontstaan omdat meedoen aan sport- en beweegactiviteiten niet voor iedereen vanzelfsprekend is. Denk hierbij aan inwoners die verminderd zelfredzaam zijn, bijvoorbeeld vanwege zichtbare of niet zichtbare beperkingen. Maar ook voor mensen die geen ervaringen hebben met bewegen en sporten, inwoners die zich identificeren als LHBTIQ+, mensen met culturele achtergronden of mensen met een laag inkomen.

Het projectplan is destijds tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de werkgroep (Buurtsportcoach en trainer van de special gym).

Met het project 'Inclusief bewegen en sporten' wordt beoogd dat de verschillende doelgroepen met plezier mee kunnen doen aan sport- en/of beweegactiviteiten, worden geaccepteerd en eigen keuzes voor sporten en bewegen kunnen maken. Deelname aan sport- en beweegactiviteiten moet daarmee toegankelijk worden voor alle doelgroepen. Inclusieve sport- en beweegmogelijkheden zullen daarbij verder uitgebreid worden.

De uitvoering van het project is onderdeel van het Sport- en Beweegakkoord II 'Staphorst in Beweging' dat in de jaren 2023 tot 2026 wordt uitgevoerd.

In het eerste deel van de projectperiode zijn er gesprekken gevoerd met verschillende doelgroepen, verenigingen en dorpsraden over mogelijkheden, ideeën en behoeften van inclusief sporten en bewegen. Daarnaast hebben er een aantal activiteiten plaatsgevonden. Middels deze raadsmemo willen we graag de raad meenemen in de stand van zaken met betrekking tot dit project.

Update voortgang project

1. Inventarisatie middels (groeps-)gesprekken en interviews

MEE is gestart met het maken van inventarisatie middels (groeps-) gesprekken en interviews met als doel om de vraag van de inwoners in beeld te krijgen. Om tot deze inventarisatie te komen zijn er verschillende gesprekken gevoerd met stakeholders binnen de gemeente Staphorst. Denk hierbij aan dorps- en wijkraden, zorg- en welzijnsorganisaties, paramedische zorg, kerken en sportaanbieders-verenigingen. Hiernaast zijn alle inwoners van de gemeente Staphorst vanuit het bureau 'het Speelplan' geënkquêteerd, hierop hebben 163 unieke personen (7 jongeren; 156 volwassenen) gereageerd. MEE heeft daarnaast inwoners geïnterviewd door in de supermarkt wat vragen aan inwoners te stellen. De eerste inventarisatie en aanbevelingen zijn door MEE gepresenteerd.

Aanbevelingen vanuit de inventarisatie:

- ✓ **Communicatie/ Publiciteit**
Aanbeveling vanuit het onderzoek is om vanuit de gemeente te kijken hoe er in samenwerking met sportverenigingen- en aanbieders activiteiten beter onder de aandacht gebracht kunnen worden. De website van 'Jong Gezond Staphorst' en een website als 'Uniek Sporten' kunnen hierbij als hulpmiddel gebruikt worden.
- ✓ **Aanbieden van S&B bij zorginstanties/leeftijdsgroepen (zoals Philadelphia en Adullam)**
Uit de inventarisatie komt naar voren dat er behoefte is aan sporten/bewegen voor specifieke leeftijdsgroepen. Zo zijn er meer kansen op het gebied van bewegen door middel van het oprichten van beweeggroepen voor verschillende doelgroepen (senioren, meidengroepen en zorginstanties). Binnen verenigingen kan er een combinatie worden gemaakt met een initiatief als 'Oldstars'. OldStars is een erkende interventie die invulling geeft aan de maatregelen voor preventie van eenzaamheid. Het initiatief richt zich op een leven lang beweeg- en sportplezier ervaren.
- ✓ **Samenwerkingen met diverse beleidsterreinen**
Om sport- en beweegactiviteiten onder de aandacht te brengen en toegankelijk te maken is het noodzakelijk om ook verbeteringen te verrichten aan de openbare ruimte. Uit de inventarisatie is gebleken dat er behoefte is aan meer (speel)voorzieningen voor de jeugd en het plaatsen van lichtmasten rondom sport- en beweegvoorzieningen. Denk hierbij ook aan nieuwe initiatieven zoals het dorpspark in Rouveen. Ook dient er aandacht te zijn voor inclusieve speelplekken, zodat dit voor iedere inwoner toegankelijk is.
- ✓ **MEE in Beweging**
Uit het onderzoek komt naar voren dat er vanuit de verenigingen vraag is naar ondersteuning bij de verschillende doelgroepen. In het onderzoek is de vraag vanuit de doelgroep zelf niet direct gekomen. Vanuit de ervaring van MEE in het werken met deze doelgroep (mensen met een beperking) komt de vraag van inwoners pas als ze weten welk aanbod er is. Het advies is om ondersteuning te bieden om de eerste stappen te zetten richting een sport of het gaan bewegen.

Welke activiteiten zijn er in de gemeente Staphorst ingezet m.b.t. inclusief bewegen en sporten?

1. Shufflesports

Als pilot hebben de beleidsadviseur sport, buurtsportcoaches en het kernteam sport- bewegen het initiatief tot shufflesports uitgerold bij het Pieter Zandt college in Staphorst. Dit initiatief is ontstaan omdat we zien dat de beweegdeelname onder deze leeftijdsgroep afneemt. Zo blijkt uit de recente onderzoeken van de GGD dat 27% van de jongvolwassenen in de gemeente elke dag minimaal een half uur beweegt; 60% van de jongvolwassenen minstens één keer per week sport; en 46% van de jongvolwassenen lid is van een sportclub, sportschool of een (online) sportabonnement heeft. Bij shufflesports worden bestaande sporten of sportactiviteiten gemixt, zonder dat ze matches, waardoor er een nieuwe sport wordt gecreëerd die nog nooit iemand heeft gedaan. Spel en plezier zijn belangrijke elementen bij shufflesports, waarbij het niet gaat of je het ook daadwerkelijk kan. Maandelijks vinden er nieuwe activiteiten plaats, zodat je elke keer een nieuwe sport kan uitoefenen.

Wekelijks vindt deze activiteit na schooltijd plaats, zodat leerlingen laagdrempelig kunnen aansluiten. Gemiddeld nemen nu zo'n 11 leerlingen deel na schooltijd aan deze activiteit. De aanbeveling is om shufflesports voort te zetten bij het Pieter Zandt college en de activiteiten verder uit te rollen richting andere jongeren. Dit zal nog nader uitgewerkt moeten worden.

2. *Wandel je fit*

Elke donderdagochtend vindt er een 'wandel je fit' activiteit plaats. Deze wordt georganiseerd door de buurtsportcoaches in de bibliotheek van de gemeente Staphorst. De activiteit wordt gestart met een kop koffie om vervolgens een wandeling te maken door de kern van Staphorst. Gemiddeld nemen er nu 10 inwoners per week aan deze wandeling.

3. *Activiteiten*

Op verschillende woon (zorg) instellingen (Philadelphia locatie Staphorst, de Berghorst, Omega Groep locatie Rouveen, de Meestershof, christelijke zorgboerderij Elah) wordt er één keer per maand bewogen onder leiding van de beweeg- en sportcoach. Het doel van dit beweegmoment is om bewoners te activeren om (meer) te gaan bewegen en het personeel te laten zien welke mogelijkheden er allemaal zijn om bewoners meer in beweging te krijgen. De beweeg en sportcoach stemt de activiteiten af op de wensen en behoeften van de bewoners. Hierdoor kunnen nieuwe sport- en beweegoefeningen laagdrempelig worden uitgetoetst.

Door op de woonlocatie langs te gaan ontstaat er persoonlijk contact. Dit contact zorgt voor herkenning, zo kan er snel ingespeeld worden op behoeften en ideeën van de bewoners op het gebied van sport en bewegen.

4. *MEE in Beweging*

MEE in Beweging is een traject waarbij mensen met een beperking worden gemotiveerd om in beweging te komen. Samen met cliënten onderzoekt MEE hoe eventuele drempels verkleind of weggenomen zouden kunnen worden. Dit traject wordt door MEE op dit moment al aangeboden. Het streven is om komend jaar 15 inwoners uit de gemeente Staphorst te begeleiden naar een vorm van sport of bewegen. Daarbij wordt gekeken hoe dit tot een duurzame verandering kan leiden.

5. *Klauterkooi*

In samenwerking met MEE wordt de activiteit 'Klauterkooi' geïntroduceerd in de gemeente Staphorst. Bij deze activiteit kunnen kinderen met- en zonder beperking een ochtend vrij spelen in de gymzaal door middel van het opzetten van spellen en het gebruik van verschillende materialen. Alle kinderen in de leeftijd tussen de 4-12 jaar kunnen meedoen. Kinderen hebben plezier, ze bewegen op hun eigen manier en leren van elkaar.

De subsidie om de activiteit klauterkooi in de gemeente aan te bieden wordt door MEE aangevraagd.

Vanwege de succesvolle edities wordt er vanuit MEE gekeken of het mogelijk is om de subsidie te verlengen, zodat we dit aanbod nog vaker kunnen inzetten in de gemeente Staphorst.

6. *Gezamenlijke communicatieplan*

Om de sport- en beweegdeelname onder de inwoners verder te vergroten is er een gezamenlijk communicatieplan opgesteld. Dit is een flexibel document met als doel om alle mogelijkheden aan sport- en beweegdeelname goed in kaart te brengen voor de inwoners van de gemeente Staphorst.

Een aantal concrete acties vanuit het communicatieplan zijn:

- ✓ Het aanbod van verenigingen en sportactiviteiten in de gemeente wordt ook zichtbaar gemaakt op de website van 'Ontdek Staphorst'.
- ✓ Er wordt meer bekendheid gegeven over de individuele trajecten van MEE in beweging
- ✓ Er worden 6 good practises gedeeld op het gebied van 'inclusief sporten en bewegen' binnen de gemeente Staphorst. Door middel van uitwisseling, ondersteund met succesverhalen van inwoners zelf, kunnen er nieuwe ideeën ontstaan. De good practises zijn bedoeld als vliegwiel voor het gemeente, verenigingen en dorpen/ bewonersgroepen om de uitrol van inclusieve activiteiten te versnellen en meer aandacht voor te creëren.

Wat staat ons nog te doen?

- ✓ *Participatie sport- en beweegactiviteiten vergroten*
De buurtsportcoaches worden op dit moment al ingezet om beweging verder te stimuleren en de participatie aan sport- en beweegactiviteiten verder te vergroten. Ook de komende jaren zullen we hier verder aandacht aan besteden en waar mogelijk het aanbod uitbreiden.
- ✓ *Inclusie op de sportclubs*
In samenwerking met MEE is er aandacht voor het ondersteunen van personen in het actief deelnemen aan activiteiten rondom sport en bewegen. Hierbij leggen we nadruk op inclusie en LHBTIQ. Afgelopen jaar is er al een startbijeenkomst georganiseerd voor sportverenigingen met als thema 'Sociale veiligheid op de sportclub'. Inmiddels zijn er 13 vertrouwenscontactpersonen opgeleid binnen deze sportclubs. De komende jaren willen we dit thema onder de aandacht blijven brengen. Waarbij aandacht is voor o.a. de gedragscode en de vraag of 'iedereen mag zijn op de club die het wil zijn?'. In de week van de ontmoeting (25 sept. t/m 1 oktober) zal daarom een aanbod voor sportclubs georganiseerd worden, waarbij MEE ook een workshop zal verzorgen. Tijdens deze avond is het doel om bewustwording te creëren in relatie tot discriminatie, uitsluiting en pestgedrag.
- ✓ *Beweeggroepen opzetten voor verschillende doelgroepen*
In samenwerking met verschillende zorginstanties zullen beweeggroepen voor verschillende doelgroepen (senioren, meidengroepen) verder opgezet worden. Hierbij gaat het om een laagdrempelig aanbod, waarin mensen met en zonder beperking zich comfortabel voelen. Bewegen en sport heeft een belangrijke preventieve rol op zowel de fysieke als psychische gezondheid van onze inwoners. MEE is gespecialiseerd in het opzetten van beweeggroepen voor mensen met een beperking. Vanuit dit project zal MEE deze beweeggroepen opzetten met als uiteindelijke doel dat dit door de vereniging of buurtsportcoach verder ingebed zal worden.
- ✓ *Toegankelijke speelomgevingen creëren*
Het creëren van toegankelijke en stimulerende speelomgevingen voor inwoners. MEE kan ondersteunen in het aanvragen van subsidies voor bouw of verbetering van speelplekken. De boswachterij heeft een crowdfundingactie gestart om een toegankelijke speelomgeving neer te zetten. Er is bijvoorbeeld geld aangevraagd voor een rolstoelwip en een vogelnestschommel.
- ✓ *Verdere inventarisatie*
Er zal nog een verdere inventarisatie plaatsvinden om te kijken hoeveel kinderen met een beperking er in de gemeente zijn en welke toegang zij hebben tot beweeg- en sportmogelijkheden. Bij deze inventarisatie zal er ook gekeken worden hoe lang het duurt voordat kinderen benodigde hulpmiddelen ontvangen om te kunnen bewegen en sporten. Als we dit nog beter in kaart hebben, dan kunnen we met elkaar kijken hoe we hier nog verdere acties op kunnen inzetten als gemeente.

Behandeladvies

Informerend.

Vervolg

N.v.t.

Digitaal bijgevoegd / ter inzage liggende stukken

N.v.t.